

SENTÈNCIA

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, el 30 d'octubre del 2018.

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY i els magistrats M.I. Sr. Jaume TOR PORTA i M.I. Sra. Eulàlia AMAT LLARÍ, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- Per escrit de 22-9-2017, la representació processal del Sr. J.A.A.F. formulava demanda de divorci contra la Sra. J.P.R., sol·licitant es dictés Sentència declarant la dissolució del matrimoni entre ells existent, disposant que en l'eventualitat que la Sra. P. interessés l'atribució del domicili que havia estat familiar, aquesta s'establís amb caràcter provisional fins el moment de la liquidació del règim econòmic matrimonial, amb la ratificació del reconeixement del dret a favor del Sr. A. a percebre la contrapartida de la seva utilització a partir del 30-5-2017 i fins a liquidació del règim econòmic matrimonial. Sense establir pensió compensatòria ni efectuar pronunciament en relació a les costes.

II.- El 20-10-2017, la representació processal de la Sra. J.P.R. contestava la demanda articulada de contrari, sol·licitant es dictés Sentència donant lloc a la dissolució del matrimoni per divorci, declarant que no hi havia lloc a fixar pensió compensatòria a favor de cap dels consorts, atribuïnt a l'esposa l'ús provisional del que fou el domicili conjugal fins el moment en que sigui liquidat el règim econòmic matrimonial, sense altres pronunciaments complementaris i sense costes.

III.- Per Providència de 8-11-2017 es procedia a l'obertura del judici de proves, ordenant-se la pràctica de totes les proves que en aquell acte s'admetien.

IV.- En data 26-3-2018, l'Hble Batlle, actuant com a Tribunal Unipersonal, dictava Sentència amb la següent part decisòria:

“Que estimant majoritàriament la demanda formulada pel Sr. J.A.F. respecte de la Sra. J.P.R. ha de:

Primer.- Declarar la dissolució per causa de divorci del matrimoni canònic contret per les parts a Sant Julià de Lòria, Andorra el 30 de desembre de 1976, així com constatar la dissolució del règim econòmic matrimonial d'ençà la sentència de separació dictada en data 7 de desembre de 2016.

Segon.- No establir cap mesura paternofilial respecte de la filla en comú Míriam, major d'edat i independent econòmicament.

Tercer.- Mantenir l'atribució del domicili que fou conjugal -situat a la xxx, Edifici xxx de Sant Julià de Lòria- a favor de la Sra. P.R., amb caràcter provisional i fins a la liquidació del règim econòmic matrimonial, tot no donant lloc a la petició plantejada per la part agent consistent en “la ratificació del reconeixement del dret a favor del Sr. A. a percebre la contrapartida de la seva utilització per part de la Sra. P. a partir del 30 de maig del 2017 (data de la sentència del TSJC) i fins a liquidació del regim econòmic matrimonial” segons allò disposat al Fonament de dret Quart.

Quart.- No fer cap pronunciament respecte de l'atorgament d'una eventual pensió compensatòria en haver-hi renunciat ambdues parts.

Cinquè.- Donar compliment a tot allò necessari a fi que, una volta la present resolució judicial guanyi fermesa, es practiqui la seva inscripció prop del Registre civil del Principat d'Andorra.

Sisè.- No fer especial imposició de les costes judicials ocasionades”.

V.- Contra aquesta resolució, la representació processal del Sr. A. articulava recurs d'apel·lació presentant amb data registre del 8-6-2018 el seu escrit de conclusions interessant la revocació parcial de la Sentència recorreguda, establint de manera simultània a l'atribució provisional del domicili conjugal a la Sra. P., el reconeixement del dret a favor del seu representat a percebre la contrapartida de la seva utilització per part de la Sra. P. a partir del 30-5-2017 i fins a liquidació del règim econòmic matrimonial en el moment en que es procedeixi a aquesta liquidació.

En data 10-9-2018, la representació processal de la Sra. P. s'oposava al recurs d'apel·lació plantejat.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Jaume TOR PORTA.

FONAMENTS DE DRET

I.- L'únic greuge que la part recurrent articula intervé al respecte de la decisió de no establir contrapartida econòmica, a càrrec de la Sra. P., per l'ocupació del domicili que havia estat familiar.

En primer lloc i contràriament al que es sostenia en la Sentència dictada pel Tribunal "a quo" referia que la pretensió que articulava tenia cabuda en el procediment de divorci. Indica que de la mateixa manera que es decidia sobre l'atribució del domicili que havia estat familiar i de la seva temporalitat, també era escaient que s'establís el dret del seu representat a tenir una contrapartida per aquesta atribució del domicili de propietat indivisa dels dos, especialment quan en el procediment de separació ja havia estat jutjat que aquesta atribució no s'efectuava a redós de les previsions de l'art. 56 de la Llei Qualificada del Matrimoni, el tot per evitar l'enriquiment injust de l'altre part i la limitació al seu dret de propietat. En aquesta eventualitat

precisava que el que demanava era que es reconegués l'existència del dret amb el benentès però que el mateix havia de ser fet efectiu en la liquidació del règim econòmic matrimonial, el tot per evitar que en el futur pogués ser interpretat com una tolerància a un ús gratuït per part de l'altre part.

En un altre ordre d'idees, indica que la Sentència dictada per aquesta Sala en el procediment de separació establia clarament que l'atribució en exclusiva de l'ús del domicili familiar a la Sra. P. no era il·limitat i tampoc gratuït determinant el moment a partir del qual el seu representat podia exigir el pagament de la corresponent compensació.

Finalment pel que es referia a la titularitat de l'immoble de referència que es considerava no resultava acreditada, aquesta era pacífica entre les parts i alhora s'extreia del procediment incorporat per corda fluixa a les presents actuacions.

II.- No existeix controvèrsia al respecte de la titularitat dominical d'ambdós litigants sobre l'apartament situat a la carretera de xxx de Sant Julià de Lòria en que els litigants ubicaren el domicili familiar. Aquesta copropietat alhora resulta de les actuacions de separació (procediment 300044/2015) incorporades a les presents per corda fluixa, en que s'incorpora còpia de l'escriptura de compravenda atorgada pel Sr. A. (comprador), amb el benentès que tant en aquelles actuacions com en les presents, el mateix ha reconegut que malgrat figurar en l'instrument atorgat com a únic propietari, la propietat sobre l'esmentat immoble requeia en els dos cònjuges en haver estat adquirit amb el treball d'ambdós.

III.- Els restants motius de recurs que la part articula han de ser examinats de manera conjunta a partir del moment en que en aquests es discuteix la decisió d'instància de rebutjar el reconeixement del dret a favor del seu representat a percebre una contrapartida per a la utilització en exclusiva per part de la Sra. P. des de la Sentència d'aquesta Sala dictada

en el procediment de separació (30-5-2017) i fins a liquidació del règim econòmic matrimonial (TSJC-27/2017).

L'article 56 de la LQM regula les condicions d'atribució de l'ús domicili familiar des d'una perspectiva assistencial, en el sentit que la seva determinació intervindrà en atenció al paràmetre de la major necessitat dels cònjuges i al de l'interès dels fills. A través de la Sentència de 23-12-2010 (TSJC-245/10) ja vàrem poder establir, que en relació a l'atribució de l'ús del que fou habitatge familiar *“s’han de refusar les atribucions amb caire indefinit, tota vegada que el criteri de la necessitat s’ha de fixar amb caràcter temporal”*, tot i precisant quant a l'eventual compensació per part del consort que no en gaudia: *“no solament no es preveu aquest extrem per la legislació aplicable, sinó per quant l'atribució de l'ús de l'habitatge a favor de la mare i de les menors ja porta implícit, com a abonament en espècie, la partida dels aliments consistent en cobrir les necessitats d'habitatge de les menors”*.

Malgrat el que acabem d'exposar, succeeix en determinats supòsits (entre els quals el que aquí s'examina) que la determinació de l'ús del que havia estat domicili conjugal no té naturalesa assistencial sinó que obeeix a paràmetres diversos (aquí de caire afectiu per raó dels records que l'apartament comportava per a l'esposa), i en aquesta eventualitat no resultaria ni just ni equitatiu que el cònjuge que residís en la unitat immobiliària pogués fer-ho de manera gratuïta i que en canvi l'altre es veiés obligat a assumir el cost inherent al seu habitatge.

L'anterior però, és un debat que no correspon als expedients de crisis familiar a partir del moment en que la legislació aplicable no ho preveu, sinó que haurà d'intervenir exclusivament en fase de liquidació del règim econòmic matrimonial, de tal manera que ultra les eventuais compensacions que puguin resultar per raó d'eventuals adjudicacions entre esposos de béns comuns també hagi de valorar-se compensacions per a l'ús que un dels consorts pugui haver realitzat de manera individual.

En aquesta eventualitat haurà de rebutjar-se el recurs articulat pel Sr. A. contra la Sentència dictada per l'Hble Tribunal Unipersonal del Batlle de data 26-3-2018 quina part dispositiva confirmem íntegrament.

IV.- Atesa la naturalesa del procediment no es fa expressa imposició de costes malgrat la desestimació del recurs, en virtut de la facultat que atorga als Tribunals el capítol X de la Novel·la 82.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

DESESTIMAR el recurs d'apel·lació interposat per la representació processal del Sr. J.A.F. contra la Sentència dictada en data 26-3-2018 que confirmem íntegrament.

No escau fer especial pronunciament pel que fa a les costes d'aquesta alçada.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. Presidenta de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-